

skatteyder, det drejer sig om, har løst dem fra denne pligt. Gustne betæneligheder fik otte partier til at nedstemme forslaget. Kristeligt folkeparti undlod at stemme, mens fremskridtspartiet var ene om at stemme for. (Folketingstidende 1980-81, forhandlingerne, sp. 1652). (Se endvidere Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 9922-9924 samt Thorndahl på side 21 i »Fremskridt« 1980, nr. 21, og Jyllands-Postens leder af 23. marts 1979 (bilag 2)). I praksis bevirker flertallets afgørelse, at et væld af skatteydere (og sociale klienter m.fl.) er rets- og forsvarsløse over for embedsmandsmisbrug.

Skal den principielle debat i gang, må der imidlertid væsentligt videregående forslag på bordet.

Ved nærværende initiativ har forslagsstillerne valgt at afgrænse debatten til social- og skatteforvaltningerne.

Dette er sket, dels fordi begrundelserne for tavshedspligt her er forholdsvis svage, dels på grund af disse områders store praktiske betydning – også i relation til at bidrage til de desperat nødvendige offentlige besparelser.

Hvad det første angår, er forholdet det, at kun den, der i strid med Holger Danske-visen vil dølgge åsyn og navn, kan have noget at indvende mod, at alle hans forhold bliver offentligt kendte. Har man indgivet en selvangivelse eller en ansøgning til en social myndighed, må man selvsagt sandfærdigt, modigt og mandigt og uden ømskindethed over for hvem som helst stå ved sine gerninger og baggrunden for dem. Imidlertid har folketingsretten gjort såvel social- som skatteområdet så forkvaklet, vidtstrakt og uoverskueligt, at det ikke er umuligt, at der her eller dér i en afkrog forputter sig noget, der bør være tavshedspligt om. Dårlig parlamentarisk tradition tilsiger derfor, at man skal lade tingenes skæve tilstand bestå fremfor at gennemføre nærværende forslag og så, når behovet for undtagelser måtte vise sig, gennemføre tillægsforslag med de fornødne undtagelser. Så længe ingen har påvist ét eneste område i social- eller skatteloven, hvor tavshedspligt er på sin plads af hensyn til den, sagen drejer sig om, må forslagsstillerne afvise denne forsigtigpeternes bibel, som fører ud i større urimeligheder, end der nogen sinde kan forventes ved gennemførelse af nærværende lovforslag, hvis indhold i det mindste er rigtigt i den altdominerende hovedsag. Det eneste godtagelige modhensyn, som synes at fortjene særskilte overvejelser, er, at der skulle være forretningshemmeligheder i det materiale, som pligtsmæssigt indleveres til skattevæsenet. Her er det imidlertid forslagsstillerens opfattelse, at det beror på vilde overdrivelser, når forretnings-

hemmelighedshensynet påberåbes. Det er næsten altid blot hensynet til egen bekvemmelighed. Og for ikke at skulle trækkes med undtagelsesordninger, der bl.a. vil medføre forvridninger i administrationen, er ingen undtagelse foreslået for det tilfælde.

Den anden hovedbegrundelse uddybes således: Når der bliver fuld offentlighed omkring skatte- og socialsager, vil det virke præventivt på den, som ellers ville tiltuske sig en uberettiget fordel ved at give urigtige og/eller ufuldstændige oplysninger. Der vil kunne spares embedsmænd ved, at systemet bliver mere selvkontrollerende, ved at interesserede borgere – hvad enten deres motiver er mere eller mindre slette – supplerer sagsakterne med oplysningsmateriale. Og den offentlige debat om spareforslag vil blive væsentligt mere renfærdig og givtig ved at have et mere virkelighedsnært og fuldstændigt grundlag. Det er selvsagt umuligt på forhånd at angive sikre forventninger om det samlede resultat af disse forhold. For imidlertid at give et indtryk af, hvilken vægt forslagsstillerne tillægger forslaget, skal det her oplyses, at forventningen går på en styrkelse af de offentlige finanser på ca. 1½ milliard kroner allerede i det første år og derefter på væsentligt større beløb. Netop de her valgte to områder er særlig markante eksempler på, at storebror stats herskerområde nu om dage rækker langt, langt videre, end man overhovedet kunne forestille sig, da man for mange generationer tilbage udformede de tavshedspligtsregler, som vi stadig trækkes med den dag i dag. Skal nutidens svulmende bureaukrati holdes på dydens smalle vej, må offentligheden have den fornødne viden til at kunne holde de embedsmænd i ørerne, som finder deres eget sagsområde så vigtigt, at de har svært ved at udøve den påkrævede offentlige sparsommelighed netop på deres eget felt. Det er givetvis kun isbjergets top, vi har i de groteske oplysninger om, at politieftersøgte – for eksempel undvegne straffefanger – forsørges af socialkontorer, og at såkaldt »enlige« kvinder nyder højeste hjælpetakst, selv om alle naboerne ved, at de forsørges af velsituerede mandspersoner, med hvem de lever i papirløse ægteskaber. Det vil fremgå af det anførte, at fremskridtssynspunktet er det stik modsatte af det, som SF udtrykte i L 40, forslag til lov om ændring af lov om social bistand med flere love (særlig tavshedspligt), Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 569 og 1881 og tillæg A sp. 681, om skærpet tavshedspligt i socialektoren og det, Vissenbjerg kommune m.fl. kæmpede for i den herostratisk berygtede retssag. Og for eksempel august 1982-debatten, om den negative indkomst-